

የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ሃይማኖትና ሥርዓት
The Ethiopian Orthodox Tewahido Church Faith and Order

www.ethiopianorthodox.org

የታላቁ ኢትዮጵያዊ ሰማዕት የብፁዕ ወቅዱስ አቡነ ቴዎፍሎስ ቃለ ሃይማኖት¹

በስመ አብ ወወልድ ወመንፈስ ቅዱስ አሐዱ አምላክ ሎቱ ክብር ወሰብሐት ወላዕሌነ ሣህል ወምህረት ለዓለመ ዓለም። አሜን።

የእግዚአብሔር ኃይልና ረድኤት ካለፈው ጊዜ ሁሉ ይልቅ በዚች ቅጽበት በተለይ የሚያስፈልገኝ መሆኑ ስለሚሰማኝ አባቶቻችንን ረድቶ እኛንም ደግፎ እስከ ዛሬ ያደረሰ አምላክ ሁሉን በሚችል ክንዱ ይመራኝ ዘንድ ህሊናዬን በሙሉ ለርሱ እሰጣለሁ።

በመጀመሪያ ጸጋውን የሚያድልበት ምስጢራት እንዳገለግል መጠን በሌለው ቸርነቱ ስለሰጠኝ ለእግዚአብሔር ለቅድስት ሦስትነቱ ምስጋና አቀርባለሁ። አሁን ደግሞ እርሱ መሥርቶ እስከ ዛሬ ደርሶ ራሱ በመምራት እስከዚህ ያደረሰትን የኢትዮጵያን ቅድስት ቤተ ክርስቲያን እንዳገለግል በማይገመት ፍቅርና ጸጋው ጠራኝ። ወንድሞቼ ሆይ ይህ ጥሪ እጅግ ከባድ ኃላፊነት ያለበት ጥሪ መሆኑን ስለምገንዘብ ሁሉን የሚችል አምላክ በሥራዬም ቀዳሚ ሆኖ እንዲመራኝ እጸልያለሁ። የተሰጠኝንም ተግባር በሚቻለኝ ሁሉ በእርሱ ፈቃድ መሠረት ለመፈጸምና ቅድስት ቤተ ክርስቲያኑን ለመጠበቅ ያበረታኝ ዘንድ ሁላችሁም በጸጋው ዙፋን ፊት በምታደርጉት ጸሎት ሁል ጊዜ ያለማቋረጥ እንድታስታውሱኝ እለምናችኋለሁ።

የጸሎታችሁን እርዳታ በምጠይቅበት ጊዜ ከሁላችሁም ጋር አብሬ ስለምካፈለው በእግዚአብሔር ጸጋ ልጠብቀውና ላስፋፋው ስለምፈልገው እምነት ምስክር መስጠት መልካም ዕድል ሆኖ ታይቶኛል።

የቤተ ክርስቲያናችን እምነት በቅዱሳት መጻሕፍት ምስክርነት መሠረት በሃይማኖት ቀኖናዎች የተወሰነ ነው። እነዚህም ሐዋርያት የወሰኑት በ325 ዓ.ም በኒቅያ ሲኖዶስ የተሰበሰቡት 318 አባው የወሰኑአቸው ቀኖናዎች ናቸው። ወልድ ፍጡር ነው የሚለው የመናፍቅ ትምህርት የተወገዘበት ይህ ሁለተኛው ቀኖና የመንፈስ ቅዱስን ፍጹም አምላክነት ባረጋገጠው በቁስጥንጥንያ ሲኖዶስ በ381 ዓ.ም ጸድቆአል። ዳግ መኛም በ431 ዓ.ም በኤፌሶን የተሰበሰቡት ሁለት መቶ አባው አንድ ክርስቶስን ከሁለት ከፍለው ሁለት አካል ሁለት ባህርይ ብለው ያስተማሩ መናፍቃንን ሲያወግዙ ይህንን ቀኖና አጽድቀዋል።

በመንፈስ ቅዱስ አጋዥነት እየተመሩ ያስተማሩትን የእነዚህን ሲኖዶሶች ቅዱሳን አባው፣ የተከታዮቻቸውንም የተቀደሰ ሥርዓት በመከተል አንድ አምላክ በሚሆን በቅድስት ሥላሴ ያለኝን እምነት እመሰክራለሁ። እግዚአብሔር አንድ ነው። እርሱም አብ ወልድ መንፈስ ቅዱስ ይባላል። አብ ፍጹም አምላክ ነው። ወልድ ፍጹም አምላክ ነው። መንፈስ ቅዱስ ፍጹም አምላክ ነው። ግን አንድ አምላክ ይባላል እንጂ ሦስት አማልክት አይባልም።

እግዚአብሔር በመለኮት በባህርይ በፈቃድ አንድ ነው። በአካልና በገጽ በግብር ሦስትነቱን አምነን አንድ አምልኮትና ሰግደት እናቀርባለን። አንድነት በሦስትነት፣ ሦስትነትም በአንድነት አለ። በአካል ሦስት በመለኮት አንድ ናቸው። አንድ ሲሆኑ ሦስት፣ ሦስት ሲሆኑ አንድ ናቸው። ያለትድምርት ሦስት፣ ያለመለያየት አንድ ናቸው። አንዱን ከሌላው የሚለየው በግብር ብቻ ነው። አብ አብ ይባላል እንጂ ወልድ መንፈስ ቅዱስ አይባልም። ወልድም ወልድ ይባላል እንጂ አብ መንፈስ ቅዱስ አይባልም። መንፈስ ቅዱስም መንፈስ ቅዱስ ይባላል እንጂ አብ ወልድ አይባልም።

የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ሃይማኖትና ሥርዓት
The Ethiopian Orthodox Tewahido Church Faith and Order

www.ethiopianorthodox.org

የመለኮት አንድነት ማለት አብ በሚሠራው ሁሉ ወልድም መንፈስ ቅዱስም አብረው አሉ። ወልድም በሚሠራው ሁሉ አብም መንፈስ ቅዱስም አብረው አሉ። መንፈስ ቅዱስ በሚሠራው ሁሉ አብም ወልድም አብረው አሉ። ለምሳሌ ያህል አብ በወልድ ዓለምን ይፈጥራል፤ በመንፈስ ቅዱስ ይፈጽማል። ደግሞ አብ በወልድ ዓለምን ያድናል፤ በመንፈስ ቅዱስ የዓለምን ደህንነት ይፈጽማል።

ማናቸውም በእርሱ ካለመኖር ወደ መኖር የመጣበት፣ ከሥላሴ አንዱ እግዚአብሔር ወልድ፣ ለእኛና ለደህንነታችን ሲል ከሰማይ መውረዱን፣ ሥጋ መልበሱን፣ ከድንግል ማርያም ወላዲተ አምላክ አምላክ ተወልዶ በእውነት ፍጹም ሰው መሆኑን እመሰክራለሁ። ከድንግል ማርያም በመንፈስ ቅዱስ የነሣውን አካል ከራሱ ጋር አዋሕዶ፣ ከእግዚአብሔር አብና ከእግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስ ጋር በባህርይ አንድ የሆነው ዘለዓለማዊው እግዚአብሔር ወልድ እንደኛ ፍጹም ሰው ሆነ፤ የእኛንም ባህርይ ነሣ። ሳይለወጥ ሳይቀለቀል ሳይለያይ ሳይከፋፈል እግዚአብሔር ወልድ ከቅድስት ድንግል የነሣውን ሥጋና ለባዊት ነፍስ ከራሱ ጋር በአንድ አካል አዋሐደ። አንድ ኢየሱስ ክርስቶስ ፍጹም አምላክ ነው። እርሱም ፍጹም ሰው ነው።

ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ የአብ የባህርይ ልጅ ነው። በሱም የመለኮት ባህርይና የሥጋ ባህርይ ያለመለያየትና ያለመከፋፈል አንድ ሆነዋል። ክርስቶስ አንድ አካል አንድ ባህርይ ነው። አንድ አካል አንድ ባህርይ ስንል፣ አንድ ማለት የሚያስረዳው ፍጹም ተዋሕዶን ነው እንጂ፣ አልፎ አልፎ በስህተት እንደ ሚነገረው መጠፋፋትን የሚያሳይ አይደለም። ስለዚህ ክርስቶስ በምድር የተናገራቸው ቃላትም ሆኑ የፈጸማቸው ተግባራት መለኮትና ሥጋ በአንድ አካልና ባህርይ ፍጹም መዋሐዳቸውን ይገልጻሉ። በክርስቶስ መለኮትና ሥጋ ፈጽሞ ተዋሕደዋል። በዚህም ተዋሕዶ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በእግዚአብሔርና በሰው መካከል በመሆን ከአብና ከመንፈስ ቅዱስ ጋር ለዘለዓለም ይኖራል።

ቅዱስ አትናቴዎስ እንደተናገረው ሰው አምላክ ይሆን ዘንድ አምላክ ሰው ሆነ። በዚህም ቸርነት ኢየሱስ ክርስቶስ የዓለምን ደህንነት ፈጸመ። በአዳኝነቱም ሰውን ከእግዚአብሔር ጋር አስታርቆ ለሰው የእግዚአብሔርን ልጅነት እንደገና መለሰለት። ሰውም በሚመጣው ዓለም የዘላለም ህይወትን ለማግኘት በተሰፋና በፍቅር እንዲኖር አስቻለው። ከእመቤታችን ድንግል ማርያም ተወልዶ ኢየሱስ ክርስቶስ ከኃጢአት በስተቀር ማናቸውንም የሰውን ሥራ እየሠራ በምድር ኖረ።

ነገር ግን ይህ የሆነው ከአባቱ ከእግዚአብሔር ሳይለይ ነው። የሰይጣንንም ኃይል ድል ለመንሣት ክርስቶስ ለእኛ በመስቀል ላይ ሞተ። በሦስተኛውም ቀን በአሸናፊነት ከሙታን ተለይቶ ተነሣ። ክርስቶስ በትንሣኤው ያስገኘው ድል በመላው ዓለም ለሚገኘው ለሰው ልጅ ሁሉ ነው። ዘርና ወገን ሳይለይ ደህነቱ ለሁሉም ተሰጥቶአል።

የተሰቀለውና ከሙታን ተለይቶ የተነሣው ክርስቶስ ቤተ ክርስቲያንን የመሠረተው፣ በመስቀሉና በትንሣኤው ያስገኘው ድህነት በሰው ልጅ ታሪክ ውስጥ ለመላው ዓለም ይገለጥ ዘንድ ነው። ክርስቶስ ሁል ጊዜ በቤተክርስቲያን አድሮ ይኖራል። መንፈስ ቅዱስም ሁል ጊዜ የቤተ ክርስቲያንን ሕይወትና ተግባር ይመራል። ቤተ ክርስቲያን የሁሉ ናት። የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን የዚህች የአንዲት ቤተ ክርስቲያን ክፍል ናት።

... በአንድነት በሦስትነት የሚመሰገን እግዚአብሔር ሁላችሁን ይባርካችሁ በሥራችሁም ሁሉ ይምራችሁ። የእመቤታችን ድንግል ማርያም የመላእክት የሐዋርያት የጻድቃን የሰማዕታት የቅዱሳን ሁሉ በረከትና ጸሎት ከሁላችንም ጋር ይሁን። አሜን።

¹ሐዲስ ሕይወት፣ የብፁዕ ወቅዱስ ቀዳማዊ ቴዎድሎስ 1ኛ ዓመት የፓትርያርክነት በዓለ ሢመት መጽሔት። ቁጥር 1። ግንቦት 1ቀን 1964 ዓ.ም። ፲ጸ38-41።